

**Unie
komunitní
energetiky**

Budoucnost komunitní energetiky v Česku Legislativa, financování & příklady

David Blažek, hlavní koordinátor projektu
XIX. Setkání starostů a místostarostů Pardubického kraje
Litomyšl, 24.10.2023

O čem to dnes bude?

1. Aktuální stav legislativy
2. Dotační příležitosti
3. Příklady energetických komunit
4. Unie komunitní energetiky

Co je to komunitní energetika?

Nový model uspořádání energetiky s účastí domácností, obcí, malých firem a spolků na společné výrobě, sdílení a spotřebě energie.

- decentralizace
- demokratizace
- místní kapacity
- dekarbonizace
- digitalizace
- sociální dopady

Novela Energetického zákona - Lex OZE II

- Definice **energetických společenství**
  - Otevřená, dobrovolná účast
  - Účelem je uspokojování environmentálních, ekonomických a sociálních potřeb členů
  - Mohou vytvářet zisk, ale nesmí to být hlavní účel (rozdělování zisku do 33 % - družstvo)
  - Nejasná účast příspěvkových organizací a omezení hlasovacích práv nejvýše na 10 %
- Definice **aktivního zákazníka**
  - Sdílení do 10 jiných odběrných míst a 1000 u jednoho subjektu (např. supermarkety)
- Praktické zajištění **sdílení elektřiny**
  - Povinnost distributorů umožnit a zajistit sdílení elektřiny (omezeno funkcí EDC a nastavením mechanismu alokace – 1000 OM na území 3 ORP)
  - Instalace chytrých elektroměrů (na vlastní náklady vs. bezplatně) v jaké lhůtě?
  - Povinnosti ERÚ, ochrana zákazníka, prováděcí předpisy
- **Adekvátní práva a povinnosti energetických společenství**
  - Obecně stejné povinnosti jako jiní zákazníci a výrobci (vč. povinnosti získat u provozu výroby nad 50 kW licenci)
  - Ochrana členů společenství před nekalými praktikami, společenství musí členovi umožnit ukončení sdílení elektřiny, pokud o to člen požádá, registrace u ERÚ, právo sdílet

Definice společenství

	Energetické společenství	Společenství pro OZE
Smysl a účel	Poskytování environmentálních, hospodářských a sociálních přínosů svým členům	
Právní forma	Spolek, družstvo, jiná obdobná korporace (obdobné vnitřní poměry jako spolek/družstvo podle zakladatelského právního jednání)	
Tvorba zisku	Není zakázána (s výjimkou spolku); členové si však mohou rozdělit max. 33 % (podobně jako u bytových nebo sociálních družstev)	
Druh energie	Elektřina	Elektřina, teplo, plyn
Zdroj energie	Jakýkoliv (i fosilní zdroje)	Pouze a výhradně OZE

Definice společenství

	Energetické společenství	Společenství pro OZE
Člen	Kdokoliv	FO, malé a střední podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace, které nejsou podnikem
Člen s hlasovacími právy	FO, malé podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace, které nejsou podnikem	FO, malé a střední podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace, které nejsou podnikem v blízkosti projektu (max 3 ORP)
Oprávnění v oblasti elektroenergetiky	Shodná oprávnění (sdílet elektřinu, vyrábět, dodávat,...); vše lze dělat i bez lex OZE II, s výjimkou sdílení	

Sdílení elektřiny

- **Virtuální účetní operace**
- **Základní smysl a účel sdílení elektřiny:** umožnit snížení účtů za elektřinu i osobám, které nedisponují vlastní střechou, na níž by si mohly nainstalovat vlastní fotovoltaickou elektrárnu.
- **Základní princip:** povinnost dodavatele elektřiny snížit osobě zapojené do sdílení na faktuře celkové množství dodané elektřiny o množství elektřiny, která byla s touto osobou sdílena (např. dodavatel reálně dodá 200 kWh, společenství sdílí 50 kWh, dodavatel proto vyfakturuje pouze 150 kWh)
- Za sdílenou elektřinu se **hradí distribuční poplatek**, stejně jako za běžně dodanou elektřinu (na distribuci tedy dodavatel vyfakturuje celých 200 kWh)
  - Např. Belgie a Rakousko sleva na distribuci

Modely sdílení elektřiny v lex OZE II

- **Aktivní zákazník:** sdílení „z chaty do bytu“ (tzv. odběr v jiném odběrném místě):
  - Sdílet lze pouze elektřinu, kterou si člověk sám vyrobil (tj. z jím provozované výroby)
  - Mezi více odběrnými místy téhož subjektu (např. chata a byt, škola a obecní úřad stejné obce, několik poboček stejné firmy)
  - Povinnost bezplatně se zaregistrovat u EDC, právo na získání bezplatného průběhového měření od provozovatele distribuční soustavy
  - Začátek sdílení 1. 7. 2024 napříč ČR, bezúplatně i za úplatu
- Sdílení v širší komunitě (tzv. sdílení v **energetickém společenství**):
  - Sdílet lze pouze elektřinu, kterou vyrobilo energetické společenství nebo jeho člen
  - Mezi více odběrnými místy různých subjektů (např. více budov obce, mezi členy téže rodiny, mezi přáteli, apod.)
  - Nutnost založit energetické společenství (např. ve formě spolku, družstva), registrace u ERÚ a EDC
  - Do 1. 7. 2026 omezeno na území 3 ORP a nejvíce 1000 předávacích míst

Sdílení elektřiny

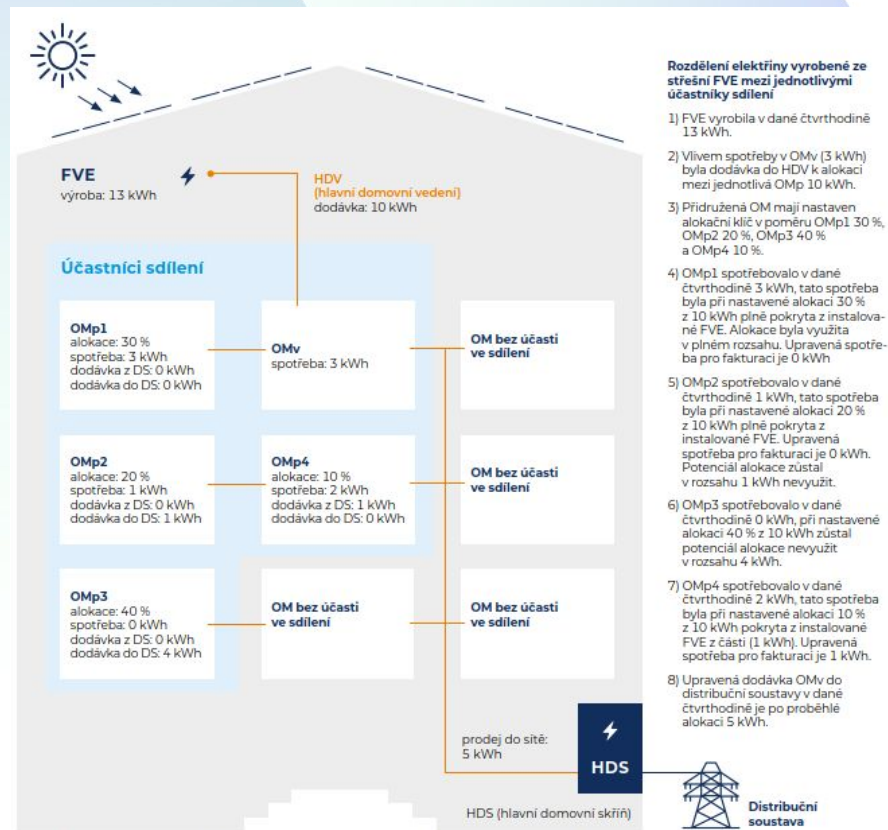
- Statická vs. dynamická metoda
  - **statická**: elektřina rozdělena mezi OM podle pevných podílů
  - **dynamická**: elektřina rozdělena podle aktuální spotřeby (15min)
  - **hybridní**: kombinace statické (1x opakování) a dynamické metody

Aktuální výhled

Skupina sdílení	< 50 OM	51-1000 OM
Metoda	statická	statická
Opakování	5x	1x
Odběr elektřiny	Max. 5 výroben	Max. 5 výroben

Model sdílení elektřiny v bytovém domě

- Již funkční a existující model podle Vyhlášky 408/2015 Sb. o pravidlech trhu s elektřinou
- Sdílení pouze na jednom hlavním domovním vedení v domě
- Vůdčí odběrné místo se zapojenou fotovoltaikou
- Přidružená odběrná místa
- Statický klíč k rozdělení
- Průběhové měření
- Nová smlouva o připojení
- Vlastní spotřeba a přetok do sítě

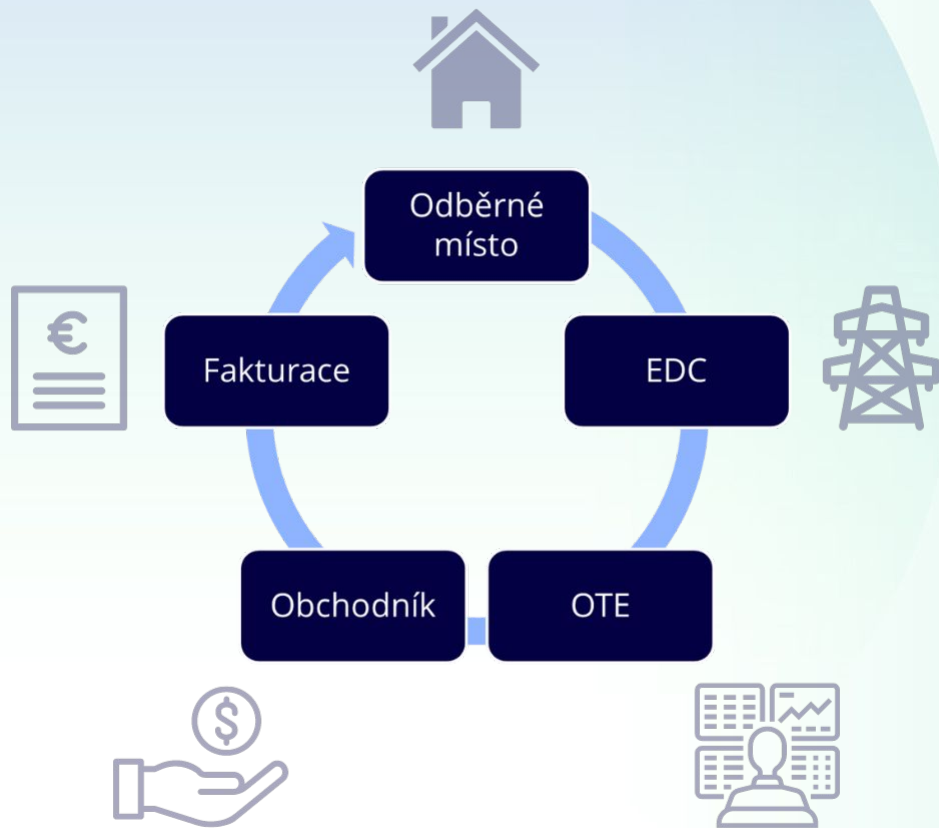

Obr. 4: Schéma rozdělení elektřiny z vlastní FVE v rámci bytového domu mezi účastníky sdílení.

Elektroenergetické datové centrum (EDC)

- Společný projekt regionálních distributorů (ČEZD, PRE a EG.D) a provozovatele přenosové soustavy (ČEPS)
- Dotace ve výši **800 mil Kč** z Národního plánu obnovy
- Nová regulovaná platba za činnost EDC (měla by být podobně marginální jako poplatek za činnost OTE)
- Pilotní provoz **od 1.7.2024**, plná verze od **1.7. 2026**
- Důležitá úloha při zajišťování toku dat při sdílení elektřiny (původně měli zajišťovat každý PDS sám, vzájemně si data předávat, pokud by se sdílelo napříč více RDS, nyní jednodušší – **jeden společný informační systém**)
- Do budoucna i zásadní úloha v rámci agregace flexibility, akumulace (lex OZE III)

Zajištění toku dat při sdílení elektřiny

Chystaná dotační podpora

Chystaná dotační podpora

Modernizační fond

RES+

- Čekáme na prodloužení výzev

PUBGRID 6 mld. Kč na modernizaci elektrizační soustavy

- Veřejné osvětlení, chytré sítě a infrastruktura, nabíječky apod.

KOMUNERG 13 mld.

HW / SW pro sdílení, měření, regulace, připojení OZE

Zakládání energetických společenství

Celkové podmínky

- 100 mil. Kč pro 40 pilotních projektů
- termín spuštění žádostí: říjen
- + příprava nové komponenty na podporu modernizace elektrizační soustavy (10 mld. Kč)

Na co se bude vztahovat podpora?

Analýzy a podkladové materiály

Technické analýzy a návrhy

Ekonomické analýzy a návrhy, studie proveditelnosti

Právní analýzy a návrhy

Energetický koordinátor

Koordinace ES, facilitace, projektová dokumentace, ...

Zakládání energetických společenství

Způsobilí žadatelé

- Společenství bytových jednotek
- Konsorcium: Žadatelem je jeden subjekt, ostatní závazek ke spolupráci na vytvoření ES
Konsorcium může zřídit obec, SVJ, spolek, firma ...
- Energetické společenství

Kategorie a výše dotace

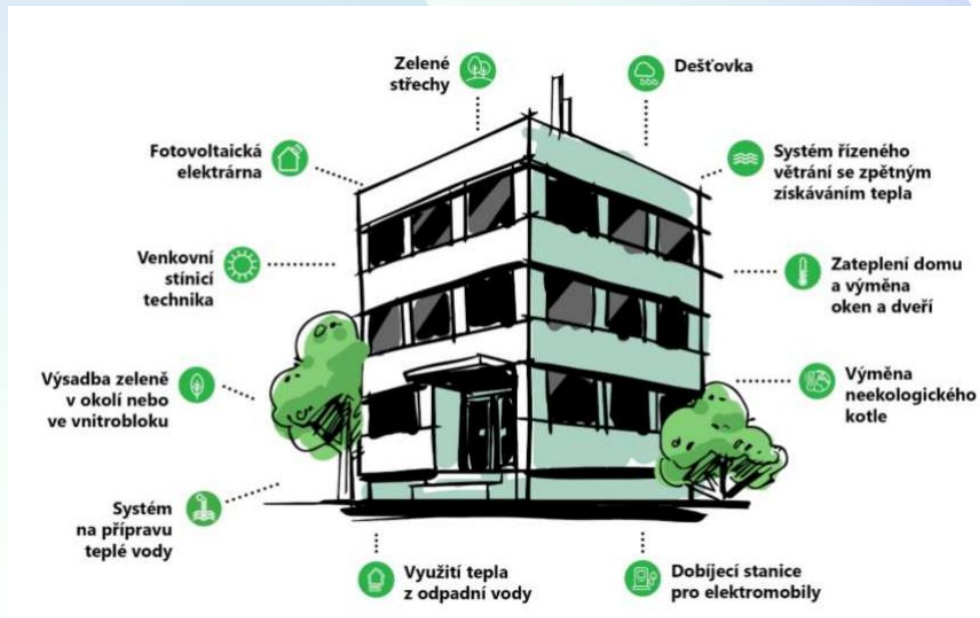
	Kategorie	Maximální dotace
1	Residenční sektor	600 000
2	Veřejný sektor, různé typy budov	1 500 000
3	Různé sektory, různé typy budov	3 000 000
3+	Různé sektory, různé typy budov na území několika ORP	3 000 000

NZÚ pro bytové domy

Nová pravidla, sběr žádostí otevřen
od 19. 9. 2023

- 3 kategorie
  - „stará výzva“
  - Výzva pro SVJ (ex ante financování)
  - Výzva pro obce – dotace až 70 %, celý objekt musí být využíván k bydlení – jinak snížení dotace

Inspirace a příklady

Trojanovice, MSK

Co může být komunitní energetika?

Revitalizace brownfields projekt CÉRKA

- Revitalizace dolu Frenštát: 25 ha
- Smart village: inovace, podnikání, bydlení
- Energetická koncepce
- Energetická komunita s vlastní distribuční infrastrukturou

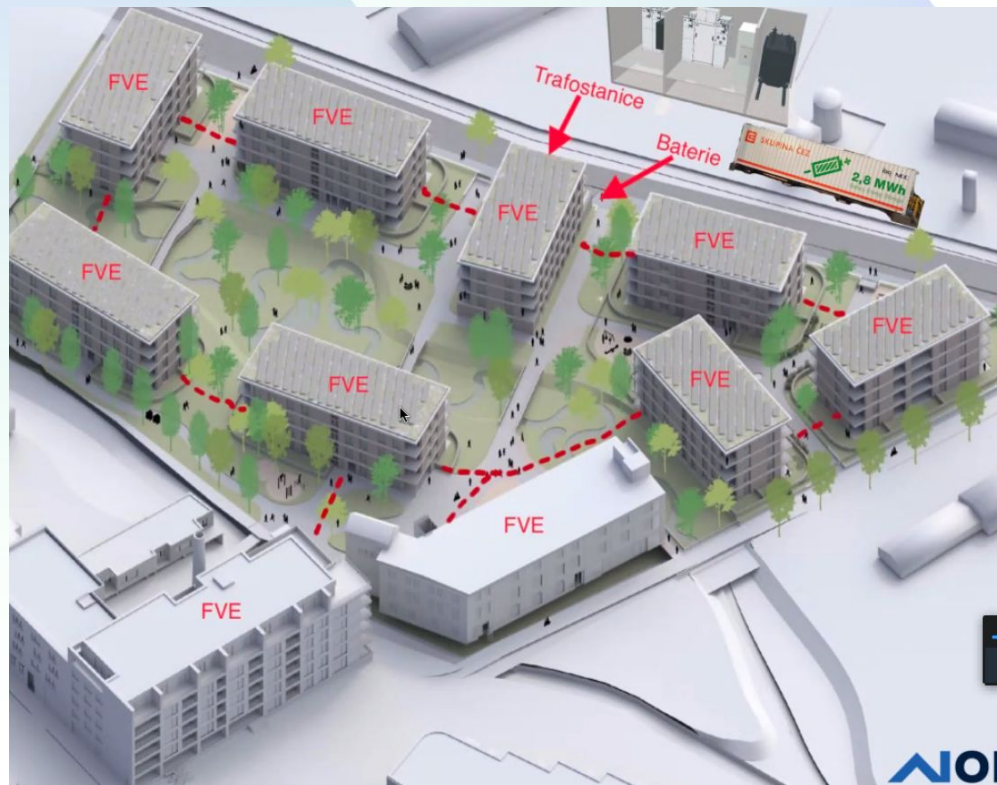
Co může být komunitní energetika?

Nová výstava - Projekt Sousedství

- Developer NOHO
- 8 bytových domů (220 jednotek)
- Bytová čtvrť Cihlovka
- Energetické společenství Sousedství Kukleny

Hradec Králové-Kukleny

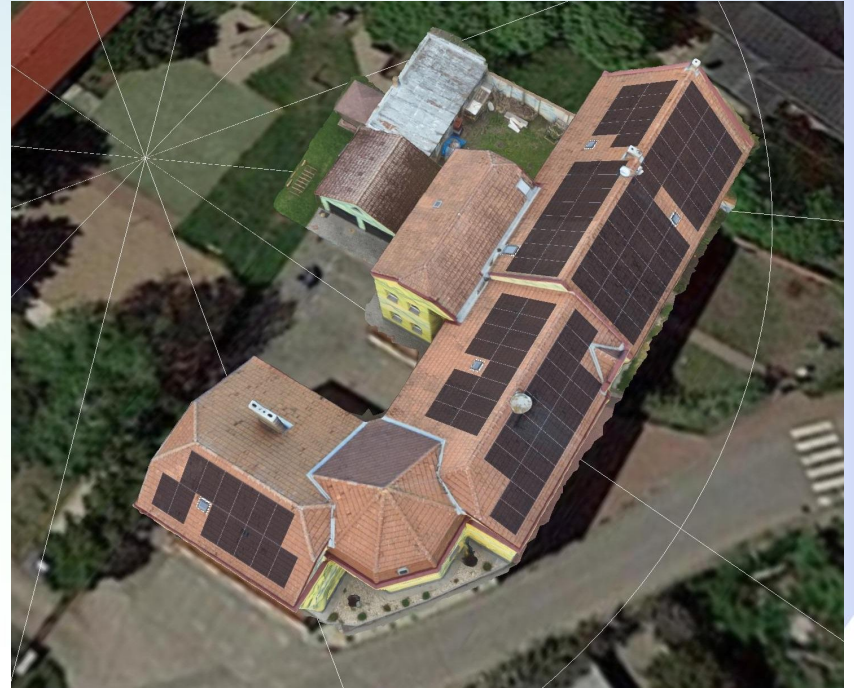

Brumovice, JMK

Co může být komunitní energetika?

Obecní ES

- Plán do 2026 – 60 členů
- Postupné zapojování
- Správa přes příspěvkovou org.
- Předpokládaný objem sdílené elektřiny = 880 MWh / rok
- Plány na kombinaci zdrojů (FVE, štěpka)

Připravované projekty komunitní energetiky

Místní akční skupiny

- Školení energetických koordinátorů
- EnkoMAS: Poradenství
- MAS/ENERKOMy (16x po celé ČR)
  - Opavsko (bioplyn, FVE, VTE)
  - Tanvaldsko (technologie PTR)

Další projekty

- Pražské společenství obnovitelné energie - FVE na BD
- Chytré Líchy (Židlochovice- JMK) - chytrá čtvrť
- Družstvo energie (Ústecký kraj) - propojení obcí do 3000 ob.
- Energetické družstvo Hnutí DUHA (Hostěradky - JMK) - podílové financování
- Statutární město Liberec - klimatická neutralita 2030- > vývoj provozního modelu

O Unii komunitní energetiky

Cíle Unie komunitní energetiky

- Potřeba **systemových změn** právního prostředí a transpozice evropského práva
- Zjednodušování administrativy a **dotací**
- **Sdílení know-how**, propojování samospráv, firem, domácností, nevládních organizací

Více na našich stránkách: www.uken.cz

Nově jsme členem celoevropské sítě REScoop.eu.

Aktivity UKEN

- Tři **pracovní skupiny**: legislativa, dotace a know-how
- Výstupy **pro členy** (sdílení know-how, interní vzdělávání)
- Výstupy **pro odbornou veřejnost** (webináře, doporučení)
- **Doporučení** a návrhy pro systémové změny, připomínky chystané legislativy a dotačních programů
- **Spolupráce** se stakeholdery, ministerstvy, úřady

Ke stažení

- Jak na solární elektrárny v obci
  - bit.ly/navodprostarosty
- Jak na společnou FVE u bytových domů
  - bit.ly/fve-bytove-domy
- Jak získat občany a samosprávy na svou stranu při výstavbě OZE
  - bit.ly/nimby_sbornik

Jak na společnou fotovoltaiku u bytových domů

Manuál pro sdílení elektriny v bytových domech podle vyhlášky o Pravidlech trhu s elektrinou.

Nástroj Energie pro města

- Vyplnění dotazníku
- Krokoměr realizace a provozování městské fotovoltaické elektrárny (FVE).
- Návod na míru, jak v projektu solární elektrárny postupovat.
- Základní doporučení pro rozvoj komunální a komunitní energetiky.
- Užitečné odkazy, které vám pomohou zorientovat se v komunální a komunitní energetice.
- <https://www.energie-pro-mesta.frankbold.org/>

Poděkování & prostor pro **otázky**

www.uken.cz

David Blažek

david.blazek@uken.cz

tel. 777 493 272

**Unie
komunitní
energetiky**